T.C.
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
ANKARA

7/5225

KAN.KAR. : 2001/7039-CS (140075) 11 OCAK 2002

KONU : Yazılı Soru Önergesi. İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : (a) TBMM.Bşk.lığının 11.12.2001 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0. 10.00. 02-7/5225-12487/29872 sayılı yazısı.

(b) Başbakanlığın 13.12.2001 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-611-4/5771 sayılı yazısı.

Ankara Milletvekili Sayın M.Zeki ÇELİK'in Sayın Başbakan'a yönelttiği ve İlgi (b) ile Millî Savunma Bakanı tarafından cevaplandırılması istenilen 7/5225 sayılı Yazılı Soru Önergesinin cevabı Ek'te sunulmuştur.

Arz ederim.

Sabahattin ÇAKMAKOĞLU
Millî Savunma Bakanı

EKLER :
EK-A (Yazılı Soru Önergesinin Cevabı)

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM.Bşk.lığına

Bilgi :
Başbakanlığa

7/5225

ANKARA MİLLETVEKİLİ M.ZEKİ ÇELİK TARAFINDAN VERİLEN

7/5225 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

1. Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası (AGSP) olarak adlandırılan Avrupa Birliği'nin (AB) güvenlik ve savunma boyutu kazanma sürecinde NATO ile AB arasındaki ilişkilerin nasıl geliştirileceğine ilişkin temel kararlar, 1999 yılının Nisan ayında gerçekleştirilen NATO Vaşington Zirvesi'nde alınmıştır.

Bilahare düzenlenen NATO Bakanlar toplantılarında teyid edilen bu kararlara göre, özü itibariyle, AB'nin NATO'nun imkân ve yeteneklerinden yararlanması karşılığında AB üyesi olmayan Avrupalı Müttefiklerin AGSP sürecine uygun şekilde katılmaları öngörülmektedir.

NATO'nun Vaşington Zirvesi'ni izleyen dönemde yapılan AB Zirve toplantılarında alınan kararların bu anlayışı tam olarak yansıtmaması nedeniyle, tarafımızdan katılım meselesi halledilinceye kadar AB'nin NATO'nun plânlama yeteneklerine güvenceli erişimi de dahil olmak üzere, NATO-AB arasındaki düzenlemelerin sonuçlandırılamayacağı yolunda bir tutum izlenmiştir.

Bu kararlı tutumumuz neticesinde 2001 yılının Mayıs ayında İstanbul'da Türkiye, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri arasında katılım meselesine açıklık kazandırmak amacına yönelik bir üçlü istişare sürecinin başlatılması mümkün olmuştur. Amerika Birleşik Devletleri bu istişarelerde kolaylaştırıcı bir rol üstlenmiş, Avrupa Birliği adına görüşmelere katılan İngiltere ise üçlü istişarelerde beliren anlayışları AB bünyesinde benimsettirmek üzere gayret göstermeyi kabul etmiştir.

Son turu 26 Kasım 2001 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen bu istişareler neticesinde, üç ülke tarafından bir paket geliştirilmiştir. 2 Aralık 2001 tarihinde Sayın Başbakanımızın başkanlığında yapılan değerlendirme toplantısı sonrasında bu paketin, NATO ve AB arasında işbirliğinin her alanda ileriye götürülmesine imkân tanıyacak somut bir temel oluşturduğuna dair bir açıklama yapılmıştır. Ülkemiz, bu uzlaşı paketinin AB tarafından aynen kabul edilmesi halinde, Vaşington kararları doğrultusunda, AB'nin NATO plânlama yeteneklerine güvenceli erişimi konusunda ittifak içinde bir karar alınabileceğini muhataplarına bildirmiştir.

Bu paket içerisinde; AGSP'nin hiçbir koşulda, hiçbir krizde bir NATO ülkesine karşı kullanılamayacağına kesin olarak yer verilmiştir. Bunun Ülkemizi ilgilendiren yönü, Avrupa Ordusunun hiçbir koşulda ve hiçbir krizde Türkiye 'ye karşı kullanılamayacak olmasıdır.

2. Avrupa Birliği liderliğinde NATO imkân ve kabiliyetleri kullanılarak nerede icra edilirse edilsin, plânlama ve hazırlık safhası da dahil olmak üzere kriz yönetimi operasyonlarına Türkiye'nin katılmasına mani olabilecek hiçbir engel yoktur.

Bilindiği gibi, Yunanistan'ın itirazı nedeniyle 14 ilâ 15 Aralık 2001 tarihlerinde yapılan AB Laeken Zirvesi'nde bu paketin benimsenmesi mümkün olamamıştır. Bu hususta AB içi görüşmeler devam etmektedir. Daima Türkiye'nin menfaatlerine olan her şeyin kendisinin aleyhine olduğu yönünde bir politika izleyen Yunanistan'ın, bu paketi kabul etmemesi de varılan üçlü uzlaşının Türkiye'nin menfaatlerine uygun olduğunu teyid etmektedir.

3. Türkiye yukarıda belirtilen harekat türlerinde, belirtildiği usullerle karar mekanizmalarında yer alacaktır. Özellikle, NATO imkânlarının kullanılmadığı bir harekatta Türkiye'nin coğrafî yakınlık veya güvenlik çıkarlarını öne sürmesi durumunda Avrupa Birliği, Türkiye ile özel danışma mekanizmaları oluşturacak ve Avrupa Birliği Konseyi'nin Türkiye'nin katılımını onaylaması ile birlikte Türkiye harekatın karar mekanizması ve icrasına katılacaktır. NATO imkânlarının kullanıldığı bir harekatta böyle bir şart söz konusu değildir.

7/5225

4. Türkiye açısından bir mektup garantisi söz konusu değildir. Türkiye ile ilgili anlaşma, bir metin halinde NATO ile AB tarafından onaylanıp, deklare edilecektir.

5. NATO ile AB arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi ve katılım meselemizin çözümü herhangi bir mektubun üzerine bina edilmemiştir. Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere tarafından geliştirilen bir taslak anlaşma olup, bu Türkiye'nin süreçteki beklentilerini karşılamaktadır. AB'nin, NATO imkân ve yeteneklerinden istifadesi, söz konusu paketin AB tarafından resmen kabul edilmesi, bilahare NATO'da da buna göre gerekli kararların alınması suretiyle mümkün olabilecektir.

Bu Yazılı Soru Önergesi, Başbakan Sayın Bülent ECEVİT'in tensipleri ile cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinize sunarım.

Sabahattin ÇAKMAKOĞLU
Millî Savunma Bakanı